

שום מצב ודבר חיצוני אינו יכול לעכב מן האדם את כל מה שמגיע לו ונגזר בשבילו!!!

וכל הנסיגות של כלל ישראל במצרים, אנו רואים שכל מטרתם היתה כדי ללמדם לזככם ולצרפם ביסוד אחד והוא 'הגזירה אמת והחריצות שקר'.

הנה נתבונן, אחי יוסף שמעו את חלומותיו של יוסף שהולך למלך עליהם, ולכאור' היה להם לחשוב שזוה סימן מובהק שכך הוא רצון ההשגחה, ואם כן כך יהיה, ולא נצליח לשנות הגזירה, אולם הם החליטו לעקוף הגזירה.

במקביל יעקב אבינו שלח את יוסף לראות את שלום אחיו בשכם, וכל מהלך זה היה מתוך עצה עמוקה של הבורא להביא את עם ישראל לגלות מצרים, וכמו שדרשו חז"ל (ילקוט שמעוני וישב לו, יד) "וַיִּשְׁלַחְהוּ מַעֲמֵק חֶבְרוֹן (בראשית לו, יד) מעצה עמוקה של אותו צדיק הקבור בחברון, לקיים מה שנאמר לאברהם בברית בין הבתרים כי גר יהיה זרעך".

וכמו שאנו רואים שהתגלגל לידי אחיו בדרך לא דרך, והקב"ה הזמין לו מורה דרך שיכוון אותו הישר לידי אחיו הרוצים להתנכל בו ולהרגו, ובזה בעצם לבטל את הגשמת חלומותיו. וכמו שאמרו וַעֲתָה לָכוּ וְנִהְרָגְהוּ וְנִשְׁלַחְהוּ בְּאֶחָד הַבְּרוֹת וְאֶמְרָנוּ חַיָּה רַעָה אֶכְלָתָהּ וְגו' (בראשית לו, ט).

אולם הקב"ה שרצה בדווקא במלכותו ובממשלתו עליהם, הטה דעתם ברגע האחרון לאמר, מה בצע כי נהרוג את אחינו וכסינו את דמו, ולבסוף החליטו באופן אחר והוא למוכרו על מנת להעלימו ושלא לראותו לעולם, ובהטיה זו שהטה הקב"ה דעתם ברגע האחרון קודם שיפיקו זממם זה עצמו היה הגורם למימוש החלומות, והקב"ה המסבב כל הסיבות סיבב שדוקא באשר לא חפצו, נעשה להם היפך הגמור, שנתמנה למלך דוקא ע"י מעשה ידיהם זה שמכרוהו, הרי שבמו ידיהם הגשימו את אשר יגורו.

ועוד נתבונן שכן מינוי זה למלך במצרים, היה מתוך שפלות ועבדות עצומה, והוא נגד כל המוסכמות והמקובלות במשטר תקין, להמליך למלך עבד המואשם בפשע ועוד בהיותו מ'כת' העברים, ולא עוד אלא שמלכותו היתה מקובלת על כל מצרים ללא שום מרד, שלטון מוחלט, וכמו שנאמר שֶׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתְּרָהּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ, שְׁמוֹ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל קְנָיָו, לְאֶסֶר שְׂרָיָו בְּנַפְשׁוֹ וְזָקְנָיו יַחֲפָם (תהלים קה, כג-כב), שהיה יוסף מחכים את זקני מצרים, שאפי' הזקנים היו נכנעים לשמוע ממנו, הצעיר, דברי חכמה, והדבר מקבל משנה תוקף כאשר מובא בחז"ל שעם המצרי היה עם חכם, שהרי נאמר על שלמה המלך שהיה חכם מכל מלכי קדם, ומובא בחז"ל שהיתה חכמתו אפילו יותר מאומת מצרים.

« פרעה בעצמו גידל מושיען של ישראל!! »

ועוד רואים אנו בתורה הכיצד ההשתדלות שקר היא, שכן פרעה שקד לטבוע כל ילד זכר בים, כמו שכתוב אִם בֶּן הוּא וְהִמָּתֵן אֹתוֹ וְגו' (שמות א, 17), וכמו שדרשו חז"ל, שפרעה לא היה מקפיד אלא על הזכרים, שאמרו לו אצטגנינו שעתיד להיוולד בן המושיע אותם, ובכן פרעה רצה להתחכם ולהרוג כל בן הילוד על מנת שלא יוולד בן המושיעם.

ולבסוף סיבב הקב"ה שהוא עצמו גידל את מושיען של ישראל בתוך ביתו, ע"י שבתו בתיה מצא את משה'לע ביאור, ולמרות שהיא מגלה שהוא מילדי העברים החליטה שדוקא הילד הזה לא יהיה בכלל גזירת

« כמה עמלו האמוריים להחביא את ממונם מבני"י!!! »

בפרשת השבוע כתוב אצל נגעי בתים כי תבאו אל אָרְץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם לְאֶחְזָה, וְנִתְתִּי נָגַע צָרַעַת בְּבֵית אָרְץ אֶחְזָתְכֶם (ויקרא יד, לד). ורש"י הק' מביא מהמדרש (ויק' יד, טו) בזה"ל: "בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, וע"י הנגע נותץ הבית ומוצאן", עכ"ל.

ומלשון רש"י הק' משמע, שהקב"ה סיבב שבדיוק אותם ארבעים שנה יטמינו ממונם שם, וכ"ז למען בניו שיבואו לארץ וימצאו מטמוניות אלו. וחזינן שכל העולם מתנהל הכל למען בני ישראל, אלא שאין הקב"ה עושה ניסים גלויים, ולכן זה נעשה באופן שיטמינו שם במשך עשרות שנים תכשיטים וממון, וכשימצאום יהיה נדמה להם כי במקרה מצאו את כל זה. אך מי שמתבונן בדרכי הבריאה ומאמין שהכל מאיתו ית', מבין שהכסף לא הגיע לקירות במקרה, ושהצרעת לא הגיעה במקרה, אלא הכל מסובב מלמעלה.

ועוד מבואר במדרש, שגם מה שיושבי הארץ הטמינו ממונם היה מחמת שלא רצו שזה יגיע לידי ישראל, וכהלשון במדרש שם: "...וכתיב נגע צרעת, תני ר' חייא וכי בשורה היא להם שנגעים באים עליהם, תני רבי שמעון בן יוחאי, כיון ששמעו כנענים שישראל באים עליהם, עמדו והטמינו ממונם בבתי ובשדות". וממשיך שם המדרש "אמר הקב"ה, אני הבטחתי לאבותיהם, שאני מכניס את בניהם לארץ מלאה כל טוב, שנאמר וּבָתִּים מְלֵאִים כָּל טוֹב (דברים ו, יא), מה הקב"ה עושה, מגרה נגעים בביתו והוא סותרו ומצא בו סימא", ע"כ.

ומזה אנו רואים בחוש את הרבות מחשבות בָּלָב אִישׁ וְעֵצַת ה' היא תְּקוּם (משלי יט, כא). אנשים עובדים במשך ארבעים שנים, ומייגיעים את מוחם, ומתייגיעים במלאכתם איך להחביא ממונם, אך יושב בשמים ישחק, והוא מכניס בלב כל אחד שיחביא בדיוק בבית שפלוני אמור להתגורר, וכך כפי שנגזר על כל אחד לקבל, באותה מדה אותו כנעני הטמין, ונמצא, שלא זו בלבד שהם החביאו את ממונם מפני ישראל, אלא אדרבה הם הניחו לכ"א ביתו את הממון המגיע לו.

« כל השתלשלות גלות ישראל מוכיח את 'הגזירה אמת והחריצות שקר'!!! »

יסוד הזה מצינו כמה פעמים בתורה, וזה מאוד חשוב להשריש בלבינו בפרט בזמן הזה שאנו נמצאים בו, ואכתוב בעזרה ש"ת כמה יסודות ממאמרי חז"ל ומאוד חשוב לדעת.

ועי' בדברי הרמב"ן (בראשית לו יג-10) בד"ה וַיִּמְצָאֵהוּ אִישׁ וְכו' שכו' בזה"ל: "ויאריך הכתוב בזה להגיד כי סיבות רבות באו אליו שהיה ראוי לחזור לו וכו', ולהודיענו עוד כי הגזרה אמת והחריצות שקר, כי זמן לו הקב"ה מורה דרך שלא מדעתו להביאו בידם, ולזה נתכוונו רבותינו (ב"ד פד, יד) באמרם כי האישים האלה הם מלאכים, שלא על חנם היה כל הסיפור הזה להודיענו כי עצת ה' היא תקום", עכ"ל.

והנה כאשר מתבוננים בכל השתלשלות של ירידת בני יעקב למצרים,

"וזוה תבין מה שאמרו בש"ס (בב"מ מב.) אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין ואין העין שולטת בו שנאמר 'צו ה' אתך את הברכה באסמיק' (דברים כח, ח), וגם אמרו שם בענין ההוא בבב"מ הנכנס למוד את גרנו ואומר, יהי רצון שתשלח לי ברכה בכרי הזה וכו', מדד ואחר כך בירך וכו', שאין הברכה מצויה לא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי וכו'."

"כי באמת שפעת הפרנסה הוא לפי גודל הבטחון בו יתברך והפשטות בטחונו מסיבות חיצוניות ששם הוא התלכשות שפע פרנסתו. דרך משל אם הוא עוסק במשא ומתן עם כמה עסקים שונים, וכל פעם משים בטחונו על העסק ההוא החיצוני שהוא רק לבוש לשפע העליון היורד מלמעלה ולא עיקר, והוא מחמת שאין לו דעת אינו בוטח רק על הסיבה, אזי מביא ההשפעה לבחינת צמצום שמצמצם השפע בהסיבה במחשבתו שחושב שהוא העיקר, ולכן נמשך לו על ידי צמצומים דרך העולמות כאמור לעיל, ונתעורר על זה קטרוגים דינים וצמצומים."

"אבל מי שזוכה לדעת השלם ולאמונה גמורה שהוא בחינת הבטחון שעיקר השפע הוא על ידי בעל הרצון, והסיבה ההיא שעוסק בה שממנו יסובב לו פרנסתו אינו רק כלי ריקן המקבל למה שנותנים לתוכו, שהוא על ידי שהאדם הוא מלושב בחומר גשמי מוכרח לקבל גם כן חיותו דרך מלבוש גשמי, אבל לא שהסיבה היא העיקר, וכן מבין הוא מחמת בטחונו בה' שאין מה להתחכם בהסיבה לעשותה בדרך שירבה או יומעט השכר ההוא מבלעדי רצון בעל הרצון הבורא ברוך הוא, ואם עושה כך אזי מפשיט הדבר מגשמיות ומקרבה תמיד למקורה לבעל הרצון ששם אין צמצום ודינים, ונעשה כך באמת שאינו מקבל פרנסתו דרך השתלשלות וצמצומים כי אם מיד בעל הרצון עצמו בהופיעו עליו רצון חסדו ורחמי הגמורים."

"וזוה כוונת הפסוק פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון (תהלים קמה, טז), 'חי' דייקא, שהוא במדרגת צדיק הנקרא חי, שיש בו בטחון הגדול על בעל הרצון לבדו, לו 'משביע רצון' דייקא, המופשט ומורק מצמצומים שלא בירידת עולמות רק מידו לבד, שזוהו פותח את ידך ודייקא ומשביע לכל חי שהוא במדרגת חי שיש בו בטחון הגמור, לזה הוא משביע רצון שהוא ניזון מרצון העליון, ועל כן יש ברכה עליונה במזונותיו, כי על הרוב הצדיקים אינן בני משא ומתן ועסקי פרנסה ע"י סיבות גשמיות כדרך העולם, ומכל מקום ניזונים בכבוד בלי טורח גדול, ויש מהן שניזונים ומתפרנסין בכל צרכיהם במעלה יותר ויותר מאותן העשירים העוסקים בעסקי פרנסה, כי כל זה הוא על ידי גודל בטחון רק בהבורא ברוך הוא מקור הרצון אין סוף ברוך הוא, ולא שיחשבו לבטוח שום בטחון על הסיבה, שלהן נמשך כך על ידי בעל הרצון המופשט מהתחלקות ודינים רק רחמים פשוטים."

"ולכך כפי שיעור התפשטות הבטחון מן הסיבות, והתקרבותו אל בעל הרצון, נמשך להן כך השפע בהתפשטות מן הסיבות, כי אם אין הבטחון חזק כל כך צריך הוא על כל פנים לקבל דרך איזה סיבה והתלכשות עב כשיעור בטחונו, אם בטחונו דק במעלה גם הסיבה הוא בדקות בלי עמל וטורח כל כך."

וזוהו נקרא בחינת הסמוי מן העין שאינו נראה לעין שהוא אין סוף ברוך הוא בעל הרצון ולא בדבר הסיבה הגשמיות והנראית, וזהו 'אלא בדבר שאין העין שולטת בו' שהוא מקור הרצון אשר עין לא ראתה שעליו הוא בטחונן לבד, ולכך גם הסתפקות צרכן אינו נראה לעין הרואה מהיכן הוא בא, לפי שאינן בני משא ומתן, ומכל מקום יש להם די ספוקן בריוח ולא בצמצום, שזה הוא עבור שבטחונו הוא במי שאין נראה לעין לכך פרנסתן אינן נראה מוצא לעין, שהוא ממקום שאין העין שולטת בו, ולכך הברכה מצויה שם לפי שאינו בא להם על ידי צמצומים שהן בחינת דינים רק על ידי בעל הרצון, עכ"ל ק."

אביה, ופרעה הסכים עמה, וזה לבד היה נס בפני עצמו, שכן איתא במדרש, שששים רבוא תינוקות השליך פרעה ליאור, ועכ"ז נתן הקב"ה בלב פרעה לחשוב שבוודאי מושיען של ישראל היה מאלה שהושלכו מכבר ליאור.

הבה נתבונן, הלחינים כך גלגל הקב"ה, וכי לא היה עדיף שיגדל משה בבית קדוש וטהור אצל הוריו, והיה עושה הקב"ה נס שינצל, ולמה היה נצרך שיגדל דוקא בבית פרעה. אולם הקב"ה רצה בזה להורותנו, שאל לו לאדם לחשוב שיכול להיפטר מגזירתו ית' ולהתחכם נגד רצון השי"ת.

מכל הנ"ל יוצא, שהחל מירידת יוסף למצרים דרך כל אורך השתלשלות היותו כלל ישראל בגלות מצרים, הקב"ה מלמד אותנו דבר אחד, להביא את הכלל ישראל להבהרת יסודות האמונה.

« פרעה בעצמו גידל מושיען של ישראל!! »

ועי' בספר הק' דגל מחנה אפרים (בפרשת בשלח על הפסוק ויאמרו איש אל אחיו מן הוא), שכ' בזה"ל: "יש לומר בדרך רמז מה שחנני ה' ברחמי וברוב חסדיו, על דרך שאמר אא"ז זללה"ה על הפסוק בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּה' וְהָיָה ה' מִבְּטָחוֹ (ירמיהו יז, ז), וזה הוא תוכן דבריו, כי יש בוטח, ומבטיח, ומובטח. בוטח היינו אותו שהוא בוטח, מבטיח היינו אותו שהוא מבטיח, ומובטח היינו אותו עילה שעל ידי זה הוא בוטח לבוא לאותו הדבר."

"והנה דרך משל, השי"ת הוא המבטיח לאדם שיתן לו כל צרכיו ודי מחסורו כשילך בדרכיו, והאדם הוא הבוטח בזה, ומובטח היינו שהוא בוטח שהשם יזמין לו בוודאי פרנסתו, אך צריך עילה לזה שיהיה סיבה מאת השם יתברך שעל ידה יתפרנס, או משא ומתן או שאר דבר, והאדם כזה עדיין לא הגיע להאמונה העקרית, כי העיקר להאמין בה' שהוא לבדו הוא ואין בלתו, שאינו צריך לשום עילה וסיבה שעל ידי זה יומשך לו פרנסתו, כי הוא עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות, ואפילו שלא יעשה שום עילה ומשא ומתן ושום הכנה לפרנסתו, השם יכול להזמין לו פרנסתו בחסדו הגדול.

וזוהו בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּה' וְהָיָה ה' מִבְּטָחוֹ, היינו המובטח שלו יהיה גם כן ה', שרק הוא לבדו הוא, ואין שום דבר שיהיה עילה וסיבה לפרנסתו או לשאר דבר שעל ידה יגמור הדבר שהוא מבטיח לו, שאינו צריך לשום דבר ושום הכנה שיהיה עילה וסיבה והכל הוא רק ה' יתברך, ואפילו כשיש לו הדבר על ידי עילה, יאמין באמונה שלימה שהוא ממש ה' יתברך שרצה לפרנס אותו בדרך זה, אבל לא שיהיה מוכרח הדבר על ידי סיבה והכנה, רק לבטוח."

"והנה הקב"ה הוא המבטיח, שהבטיח לנו בתורתו הקדושה כל מיני יעודים טובים ונחמות וישועות אם נלך בתורתו ונשמור חקיו ומצותיו הקדושים, ואנחנו עמו ישראל נקראים הבוטח שבוטחים אנחנו בשמו הגדול, והמובטח הוא השתלשלות הסבה שנמשך לנו הישועה בלבושין, כמאמר הכתוב לְמַעַן יִבְרַךְ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה (דברים יד, ט), וצוה לנו השם ברוך הוא וברוך שמו הגם שנבטח בשמו הגדול, עם כל זה אין מן הראוי לסמוך על נסים, רק נעסוק במלאכתנו, והוא רוב רחמינו ישלח לנו ברכתו והשפעתו הטוב שישפיע במעשה ידינו, עכ"ל הק'."

ועי' עוד דברים נפלאים בספה"ק מאור עינים (פרשת ואתחנן בסוף ד"ה במסכת תענית), שכ' בזה"ל: "ובמה שמבואר לך תבין גודל הרעה שגורם ח"ו לעצמו אותו האדם העומד לקבל שפע פרנסתו מלמעלה על ידי שום סיבה דהיינו משא ומתן וכיוצא בו, אם יש שם קשר וחסרון מדות או שאר פסולות וזיוף שיש בו ח"ו, שעל ידי זה ח"ו מגדיל הקטרוג והצמצום להשפע הנשפע לו מבעל הרצון, כי בעל הרצון משפיע תמיד לעיני כל חי, רק הוא המקבל עצמו גורם לו להתעכב השפע ח"ו."